

El Síndic de Greuges del País Valencià és nomenat sense el suport de les minories

Els greuges d'una elecció

Artur Lizón ha estat elegit primer Síndic de Greuges del País Valencià gràcies al pacte signat entre el PSOE i el PP. La posada en marxa de la institució estava entrebancada per la falta d'acord a l'hora de decidir el candidat entre els dos partits majoritaris de les Corts Valencianes.

La setmana passada les Corts valencianes designaven l'ex-senador socialista, Artur Lizón, com a primer Síndic de Greuges del País Valencià, figura semblant al Defensor del Poble de l'estat espanyol. Lizón va obtenir el suport de la majoria, 73 vots a favor (els del grup socialista i el PP) i el rebuig de la minoria, deu vots en blanc (3 d'Esquerra Unida i 7 d'Unió Valenciana). Amb aquesta votació, cinc anys després de l'entrada en vigor de la Llei del Síndic de Greuges, quedava obert el funcionament de la institució.

Encara que tots els portaveus dels grups coincidiren a assenyalar el retard en l'elecció del Síndic, el president de la Gene-

ralitat valenciana, Joan Lerma, va afirmar que "el termini no ha estat molt llarg perquè durant aquest temps s'ha organitzat l'administració autonòmica i per tant era complex donar una eixida a totes les demandes dels ciutadans". Fonts internes del PSOE expliquen que aquestes afirmacions "són conseqüència de la falta de voluntat política de Lerma per posar en marxa la institució". Aquestes veus assenyalen que el Síndic de Greuges, com a institució independent del poder executiu, "és vist pel president com un organisme que interfereix en la seua quota de poder".

Però si tots els grups s'han mostrat satisfets per poder posar en marxa la institu-

ció, el pacte entre socialistes i populars ha estat considerat com el greuge d'una elecció que es feia eterna. L'acord entre els dos grups majoritaris no ha agradat gaire ni a EUPV ni als regionalistes d'UV, que des de la promulgació de la llei sempre havien manifestat públicament el seu suport a qualsevol candidat. De fet, EUPV va proposar modificar la llei del Síndic fa uns mesos i que el titular fóra designat per les tres cinquenes parts de la cambra i no per una majoria de dos terços, tal com regula la llei.

La posada en marxa de la institució es trobava paralizada perquè PSOE i PP no es posaven d'acord en la designació del

Els diputats d'Esquerra Unida i d'Unió Valenciana votaren en contra d'Artur Lizón, candidat a Síndic per part del PSOE.

RAFA GIL

Artur Lizón, primer Síndic d'Gruges valenciana, sempre ha estat enfrontat amb Antoni Garcia Miralles, president de les Corts Valencianes.

candidat. L'oposició del PP al primer candidat socialista, Manuel Peris, junt amb la negativa inicial de nomenar Artur Lizón, va entrebancar el funcionament de la institució. La candidatura de Peris va ser rebutjada pel PP perquè aquest va reprendre la querrela, ja sobreseguda, que l'alcalde socialista d'Albatera havia interposat en 1989 contra el diputat autonòmic del PP José Manuel Ortuno. En aquest cas els populars van considerar l'actuació de Peris "perjudicial per als seus interessos". A causa d'aquesta negativa, el PSOE després de rebutjar Emili Attard com a candidat del PP, va posar damunt la taula Artur Lizón, proposta que també va ser desestimada pels conservadors. En aquella ocasió el president regional, Pedro Agramunt, es va mostrar reticent a admetre el nou candidat socialista la independència del qual va posar en dubte perquè "és un home amb carnet del PSOE", va dir.

No obstant, finalment el PP ha acceptat Lizón, però després d'aconseguir que el grup socialista acceptara un candidat seu. El pacte firmat ara entre el president de les Corts valencianes, Antoni Garcia Miralles, i l'alcalde de Benidorm, Eduardo

Zaplana, inclou el nomenament com a adjunt al Síndic de Miguel Barceló, sogre de Zaplana. L'altre adjunt és la lletrada de les Corts Julia Sevilla, presidenta de l'Associació de Dones Progressistes. L'acord entre el PSPV-PSOE i el PP, encara que possibilita el desbloqueig de la designació del càrrec, no ha estat exempt de crítiques. Així el PP, si bé ha pactat el repartiment del Síndic i dels adjunts, s'ha mostrat incomprensiblement crític amb la forma de la designació. Paradoxalment el portaveu del PP a les Corts, Pedro Agramunt, va incidir en la necessitat "de nomenar en una altra ocasió un síndic i uns adjunts més independents que els d'ara", afirmacions compartides pel mateix Zaplana, qui va tancar amb Miralles la negociació. Aquest pacte, el van fer a l'esquena dels seus respectius portaveus, Segundo Bru, pel PSOE, i Pedro Agramunt, pel PP.

Aquest pacte ha motivat l'oposició d'Esquerra Unida i d'Unió Valenciana, Albert Taberner, portaveu d'EUPV, va lamentar que Lizón no fóra elegit amb el "consens de totes les forces polítiques", i en va culpar els socialistes per "haver preferit pactar amb la dreta". Més crític va

ser el portaveu regionalista, Hèctor Villalba, qui va explicar que el vot negatiu va ser conseqüència de "la prepotència del PP i del PSOE d'arribar a una solució mercantilista", en al·lusió al canvi de Lizón, membre del PSOE, per Barceló, senador del PP i sogre de Zaplana.

LA BATALLA D'ALACANT

Ara una altra qüestió pendent de solucionar és la ubicació de la seu de la Sindicatura. el president de les Corts, Garcia Miralles, i el portaveu adjunt del PP i alcalde de Benidorm, Eduardo Zaplana, van ser els primers a defensar que la institució estiguera emplaçada a Alacant. Després de l'elecció, Miralles va tornar a dir que el Síndic "pot treballar en qualsevol municipi". El diputat del PP també va recalcar aquesta idea en indicar que li semblaria molt bé "que la institució estiguera a Alacant, perquè això ajudaria a vertebrar la comunitat". Aquesta pretensió de Zaplana i de Miralles, però, no va ser refermada per Joan Lerma, qui va declarar que "és una qüestió a decidir".

Per al primer Síndic de Greuges del País Valencià la militància política en qualsevol partit no està enfrontada amb la seua independència "perquè la pertinença a un partit està protegida constitucionalment i per tant el que s'ha de criticar no és la militància sinó les actituds i la forma de ser". Per Lizón el fet que no haja rebut el suport de tots els grups parlamentaris indica que "en una democràcia és molt difícil la unanimitat perquè cadascú té el seu criteri". Artur Lizón, nascut a Sella, és advocat de professió i ha estat senador des del 1979, vice-president de la comissió Constitucional de la cambra alta i membre del Consell d'Europa. Segons les veus crítiques del PSOE, "el caràcter rebel i independent" de Lizón "assegura la seua imparcialitat al capdavant de la institució". Durant l'època franquista va lluitar per la defensa de les llibertats democràtiques i va ser un dels fundadors de la plataforma anomenada Agrupació d'Advocats Joves, grup que lluitava contra el règim franquista. Artur Lizón, procedent del Partit Demòcrata Liberal (PDL), va ingressar en el PSOE en 1976 de la mà d'Albert Pérez Ferré, secretari d'organització del PSPV-PSOE i amic íntim. en l'època de la transició el seu despatx es va convertir en la seu de la taula dels partits demòcrates.

El Síndic de Greuges al Principat

En l'informe corresponent al 1992, el Síndic de Greuges de Catalunya, Anton Canellas, fa constar entre les queixes més habituals que va rebre la institució durant l'any passat els problemes derivats de la prestació social substitutiva dels objectors de consciència, les mancances en l'atenció sanitària i en l'establiment de pensions i subsidis, qüestions relacionades amb l'aplicació de la reforma educativa, queixes sobre les llacunes en la normalització lingüística en l'administració i, finalment, problemes derivats del món penitenciari.

Anton Canellas és el segon síndic de Greuges que ha elegit el Parlament de Catalunya. Canellas va accedir al càrrec substituint Frederic Rahola, que va morir l'any passat. Rahola va ser el primer Síndic des de la creació de la institució el 1984. El 20 de març d'aquell any, la Llei 14/1984 del Parlament establia la creació del Síndic de Greuges d'acord amb el mandat de l'article 35 de l'Estatut d'Autonomia. Aquest article va haver de ser modificat durant el procés d'aprovació de l'Estatut. Quan l'estatu de Sau va ser publicat al butlletí oficial de les corts espanyo-

les el 1979, la UCD va discutir l'existència de la institució del Síndic, ja que la considerava innecessària a causa de l'existència del Defensor del Poble espanyol. Després que l'estatut va ser negociat amb el president Suárez, la figura del síndic va quedar fixada definitivament en els termes d'un nou article, que és el vigent.

La figura del Síndic de Greuges a Catalunya, tot i que té certs antecedents en els antics Provisors de Greuges, s'inspira en l'*ombudsman* suec, figura creada per la constitució d'aquell país el 1809.

El Síndic català, igual que les diverses variants d'*ombudsman*, té la missió de defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans. D'acord amb la legislació vigent, el Síndic és un òrgan auxiliar del Parlament. El Parlament és l'encarregat d'elegir-lo per una majoria de tres cinquenes parts com a mínim. El Síndic és políticament independent, no pot perytànyer a cap sindicat, partit polític ni rebre instruccions de cap autoritat. No depèn del govern de la Generalitat i actua amb objectivitat, llibertat de criteri i independència. Entre les seves principals funcions, el Síndic de Greuges supervisa l'ac-

tuació de l'administració pública de la Generalitat i de les autoritats i el personal que en depenen, com també l'actuació dels ens locals. Tothom pot accedir al Síndic, fins i tot els menors d'edat o els estrangers. La queixa s'ha de presentar per escrit. El Síndic només exigeix que la petició que rep hagi estat plantejada en primer lloc a l'administració afectada.

Pel que fa a la seva capacitat d'actuació, el Síndic no pot imposar sancions ni pot suspendre les actuacions administratives que són objecte de queixa. El Síndic pot advertir i recomanar als organismes que no respectin els drets legítims dels ciutadans. També pot recomanar a la Generalitat de modificar alguna llei que lesioni els drets del ciutadà. El Síndic de Greuges ha d'informar anualment al Parlament de Catalunya així com la comissió parlamentària corresponent de les queixes rebudes, de la seva tramitació i de les seues resultats. Igualment, pot suggerir o recomanar determinades actuacions. Finalment, el Síndic de Greuges i el Defensor del poble espanyol mantenen una relació de cooperació o coordinació de les seves funcions.

Xènia Bussé

La seua incorporació al sector crític de la família socialista, corrent liderat per Joan Pastor, li va costar cara i per això ha estat allunyat des d'aleshores dels càrrecs orgànics. Els únics càrrecs que ha ostentat han estat el de president del primer Congrés del PSPV-PSOE al País Valencià i el de president del Congrés d'Econòmiques on Joan Lerma va ser elegit com a secretari general del PSPV-PSOE. Durant els anys 1983-84, Lizón va acostar-se al sector Lemista per la influència de destacats militants socialistes com Josep Bevià i Àngel Franco, dirigents socialistes entre d'altres, que junt amb ell encapçalaven el sector enfrontat amb l'actual president de les Corts valencianes, Antoni Garcia Miralles. Aquestes diferències entre Miralles i Lizón, tot i que s'han diluït al llarg dels anys, encara continuen existint: "no obstant, ara la confrontació no és directa", asseguren fonts intrnes del Partit. En el PSOE, algunes veus afirmen que Lerma ha designat Lizón per dos motius: en primer lloc per reforçar l'alacantinitisme i l'altre per donar-li força al sector enfrontat amb Garcia Miralles.

Vicent Lafora

Artur Lizón, procedent del PDL, va entrar en el PSOE de la mà de Pérez Ferré.

RAFA GIL